

Alkotmánybíróság

Az első fokon eljáró bíróság útján

A Szegedi Törvényszék útján az Alkotmánybíróság részére

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/01310-2/2019	
Érkezett: 2019. SZEPTEMBER 17.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 1 db	

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a **Szegedi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.689/2019/2.** számú végzésének alaptörvény-ellenességét a **Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.Bv.1036/2017/27.** számú végzésére is kiterjedően, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően az(oka)t semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az indítványozó a Szegedi Törvényszék, mint másodfokú bíróság jogerős 5.Bpkf.689/2019/2. sz. végzésével szemben kíván alkotmányjogi panaszt benyújtani.

Indítványozó az öt fogvatartó büntetés végrehajtási-intézetekben történt alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2015. július 10. napján az **Emberi Jogok Európai Bíróságához (továbbiakban:EJEB)** nyújtott be kártérítés megállapítása iránti kérelmet jogi képviselője útján, amely kérelmet az EJEB 2015. július 30. napján 38687/15 számon nyilvántartásba vett. (3. sz. melléklet) A többi azonos tárgyú magyarországi kérelemhez hasonlóan az eljárást az EJEB 2017. augusztus 31. napjáig felfüggesztette, majd 2017. december 14. napján megszüntette. **(4. sz. melléklet)**

Indítványozó jogi képviselője útján 2017. március 22. napján kelt a Szegedi Fegyház és Börtön útján a Szegedi Törvényszék büntetés-végrehajtási Csoportja részére benyújtott kártalanítás iránti kérelmében 2012. március 07 napjától kezdődően a kérelem benyújtásának illetőleg a megszakítás nélküli büntetés-végrehajtási intézetekben történő folyamatos emberi méltóságát sértő körülmények közötti tartózkodásra figyelemmel a kérelem elbírálásának napjáig tartó időszak vonatkozásában kérte kártalanítás megállapítását.

Az első fokon eljáró bíróság 15.Bv.1036/2017/27.számon meghozott végzésével a 2013. évi CCXL. törvény (Bv. tv.) 10/A. § (6) bekezdésére utalva arra hivatkozással utasította el érdemi vizsgálat nélkül indítványozó kártalanítás iránti kérelmét, hogy az elítélt a 10/A. § (6) bekezdése szerinti, a 144/B. §-ban meghatározott panaszt nem terjesztette elő.

A másodfokon eljáró bíróság 5.Bpkf.689/2019/2. számon meghozott panaszolt végzésével az első fokon eljáró bíróság végzését a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján -annak mindenben helyes indokaira figyelemmel-helybenhagyta.

A Szegedi Törvényszék Bv. Csoportja valamint a Szegedi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a következő jogszabályokra hivatkozással hozta meg panaszolt döntését:

A Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése szerint:^{*} A kártalanítás iránti igény benyújtásának feltétele az is, hogy az elítélt vagy - a kényszergyógykezelt, illetve az előzetes kényszergyógykezelt kivételével - az egyéb jogcímen fogvatartott az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt a 144/B. §-ban meghatározott panaszt előterjessze a végrehajtásért felelős szerv vezetőjéhez.”

A Bv. tv. 144/B. § szerint:^{*} (1) Az elítélt és a védője az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt - írásban - közvetlenül panasszal élhet a bv. intézet parancsnokához.(2) A panaszt a benyújtástól számított tizenöt napon belül kell elbírálni. A bv. intézet parancsnoka a panasz alapján, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények esetén, e körülmények javítása vagy a sérelem ellensúlyozása érdekében megteszi a szükséges intézkedéseket. A bv. intézet parancsnoka - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - az intézkedésről határozattal dönt.

A Bv.tv. 436.§ szerint: (10)^{*} E törvénynek a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény 22. §-ával megállapított 10/A. § szerinti kártalanítási igény benyújtására az az elítélt és egyéb jogcímen fogvatartott is jogosult,

a) akinek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekből eredő sérelme a módosítás hatálybalépése előtt egy éven belül szűnt meg.

b) aki az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt az EJEB-hez nyújtott be kérelmet, ha a kérelmet az EJEB a módosítás hatálybalépésének napjáig nyilvántartásba vette, kivéve, ha a fogvatartott az EJEB-hez címzett kérelmét 2015. június 10. napját követően nyújtotta be és a kérelem benyújtásakor a jogsértés megszűnésétől számítottan több mint hat hónap telt el.

(11)^{*} A (10) bekezdés esetén a 10/A. § (4) bekezdésben meghatározott jogvesztő határidő e rendelkezés hatálybalépésének napjával kezdődik. A (10) bekezdés alapján benyújtott kérelmek elbírálása során a 10/A. § (6) bekezdése nem alkalmazható.”

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, számára további jogorvoslati lehetőség nincs biztosítva, indítványozó a másodfokon eljáró bíróság 5.Bpkf.689/2019/2. számon meghozott panaszolt végzésének felülvizsgálatát a Kúriától nem kérheti. Felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt folyamatban nincs, illetve perújítás (jogorvoslatot a törvényesség érdekében) kezdeményezése az ügyben nem történt.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Szegedi Törvényszék, mint másodfokú bíróság jogerős 5.Bpkf.689/2019/2. végzésének kézbesítése a csatolt postai boríték tanúsága szerint **(2. sz. melléklet)** az indítványozó jogi képviselője részére 2019.június 05-én postai úton történt meg.

Indítványozó akként nyilatkozik, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került, tekintettel arra, hogy indítványozó alkotmányjogi panasa elektronikus úton 2019. július 30. napján érkezett meg a Szegedi Törvényszékre.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés az indítványozó jogait és érdekeit érinti, tekintettel arra, hogy indítványozó, mint kérelmező kártalanítás iránti igényét utasította el alaptörvény-ellenes módon az eljáró bíróság.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is figyelemmel megállapítható, hogy az eljáró bíróságok az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelményeivel ellentétesen alkalmazták a Bv. tv. 22.§ (1) bekezdés d.) pontjában, és a Bv. tv. 436.§ (10)-(11) bekezdésében foglalt, a végzés indokolásának a tartalmával és a bíróság indokolási kötelezettségének a teljesítésével kapcsolatos szabályokat.

Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok végzésének az indokolása akkor felelne meg a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó követelményeknek, ha számot adnának arról, hogy a törvény kifejezett, egyértelmű és határozott rendelkezése ellenére miért nem tartják alkalmazhatónak a Bv. tv. hivatkozott átmeneti rendelkezéseit a fogvatartásban lévő fogvatartott vonatkozásában.

Indítványozó számára nyilvánvaló, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogának megsértése érdemben befolyásolta a panaszolt bírói döntést, hiszen a törvény betűjével szemben indokolást kifejtteni az alkotmányosság talaján nem lehet, így az eljáró bíróságoknak helyt kellett volna adni indítványozó kártalanítás iránti kérelmének.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértése figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Indítványozó álláspontja szerint a Szegedi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.689/2019/2. számú panaszolt végzése és a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.Bv.1036/2017/27. számú végzése azért alaptörvény-ellenes, mivel nem tesz

eleget az indokolási kötelezettség Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményének.

Sem az első fokon eljáró bíróság, sem pedig a másodfokon eljáró bíróság –megszegve ezzel a Bv. tv. 22.§ (1) bekezdés d) pontjában írt kötelezettségét is-nem indokolja meg panaszolt végzésében azt, hogy miként jutott arra a következtetésre, hogy szembemenve az irányadó és következetes vonatkozó ítélkezési gyakorlattal a Bv. tv. 436.§ (10-11) bekezdéseiben foglalt átmeneti rendelkezések a fogvatartásban lévő fogvatartott kérelmező vonatkozásában nem alkalmazhatók.

Az indítványozó álláspontja szerint ez csupán az első- és másodfokon eljáró bíróság indítványozó tisztességes eljáráshoz fűződő jogát sértő alaptörvény-ellenes, minden jogszabályi alapot nélkülöző, kellőképpen meg nem indokolt megállapítása.

Indítványozó a Bv. tv. 436.§ (10) bekezdésének b) pontja alapján **mint elítélt és egyéb jogcímen fogvatartott** az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt az EJEB-hez benyújtott és az EJEB által 2015. július 30. napján nyilvántartásba vett kérelemmel rendelkezőként nyújtotta be kártalanítási igényét 2017. március 22. napján a Szegedi Fegyház és Börtön útján a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási csoportjához.

Indítványozó vonatkozásában alkalmazható a Bv. tv. 436.§ (11)* bekezdése amely egyértelműen és határozottan kimondja, hogy a (10) bekezdés alapján benyújtott kérelmek elbírálása során a 10/A. § (6) bekezdése nem alkalmazható.

Indítványozónak mint elítéltnak és fogvatartottnak a fentiek okán a Bv.tv.10/A. § (6) bekezdése szerinti panaszt nem kellett előterjesztenie.

(A fentiekén túlmenően a másodfokon eljáró bíróság panaszolt végzése azért is sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, mivel a másodfokon eljáró bíróság jogszabályi hivatkozással azt sem indokolta meg, hogy miként jutott arra a következtetésre, hogy „fogvatartásban lévő fogvatartottak esetében a kártalanítás iránti kérelemmel érintett időszakot az elbírálás szempontjából nem lehetséges kettébontani 2016. december 31. napját megelőző és azt követő időszakra”. Indítványozó álláspontja szerint ez lehetséges, hiszen a jogszabály ezt kifejezetten nem tiltja, így a másodfokon eljáró bíróság hozhatott volna olyan határozatot, amellyel a kérelmező kártalanítás iránti igényének 2016. december 31. napjáig helyt ad, egyebekben pedig a kérelmező 2017. január 01. napjától kezdődő időszakra előterjesztett kártalanítás iránti kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasítja az irányadó következetes ítélkezési gyakorlatnak megfelelően.)

Az Alaptörvény 28. cikke kimondja, hogy: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

Mind az első- mind pedig a másodfokon eljáró bíróság panaszolt végzésének meghozatala során megsértette az Alaptörvény 28. cikkében rögzített objektív teleologikus értelmezés követelményét is, hiszen lényegében mindenfajta normaértelmezést és indokolást mellőzve olyan értelmet tulajdonított a fent hivatkozott jogszabályoknak, amely értelem annak szövegével és céljával ellentétes.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja a bírósághoz való jog - mint a tisztességes eljárás egyik részjogosítványa - valamennyi feltételét [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 98-99.]. Az Alkotmánybíróság értelmezésében ezért a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye is, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen.

Az Alaptörvény 28. cikk első mondata úgy rendelkezik, hogy "[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik." Az Alaptörvény 28. cikke tehát a bíróságokkal szemben azt a követelményt fogalmazza meg, hogy ítélezésük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Indítványozó akként nyilatkozik, hogy nem kezdeményezte bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztését.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Ügyvédi meghatalmazás mellékelten eredeti példányban csatolva. (1.sz. melléklet)

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Indítványozó e körben nyilatkozni nem kíván.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

Kelt: Budapest, 2019. szeptember 12.

Tisztelettel:

Dr. Fónagy Gergely
ügyvéd
Iroda: 1106 Budapest, Fehérvári S.
Adósz.: 56128068-1-42